

Handläggare
Jens Svensson
08-508 26 036**Till**
Trafiknämnden
2022-10-27**Statens väg- och transportforskningsinstituts
(VTI) Utredning av mål om ökad andel cykling i
Sverige. Svar på remiss från kommunstyrelsen****Förslag till beslut**

1. Trafiknämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Trafiknämnden beslutar om omedelbar justering.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefMattias Lundberg
AvdelningschefRobin Billsjö
Enhetschef**Remissen**

Kommunstyrelsen Stockholms stad har remitterat Statens väg- och transportforskningsinstituts (VTI) ”Utredning om mål för ökad andel cykling” till trafikkontoret. Utredningen är svar på ett regeringsuppdrag (I2021/02603) om att ta fram mål för ökad andel cykling.

Utredningens syfte är att ta fram målformuleringar som främjar ökad cykling i alla åldrar och därigenom bidrar till ökad tillgänglighet, förbättrad folkhälsa samt att klimatmålen och miljö kvalitetsmålen nås. Även cyklingens positiva samhällsekonomiska effekter framhålls som motiv till att främja ökad cykling.

Målformuleringarna innebär enkelt uttryckt att cyklandet på nationell nivå ska fördubblas till 2035. Målen är uppdelade i ett övergripande mål samt två mätbara etappmål. Därutöver presenteras även två specifika delmål för att lyfta fram, enligt utredningen, särskilt viktiga cykelresor.

- Övergripande mål: Cyklingen i hela Sverige ska öka på sådant sätt att tillgängligheten förbättras, folkhälsan stärks och klimat- och miljöpåverkan minskar.
- Etappmål 1: Cykelresornas andel av det totala antalet resor i Sverige ska öka till 20 procent till 2030 och till 26 procent till 2035, utan att andelen gång- eller kollektivtrafikresande minskar. Det innebär en fördubbling från 2019 till 2035.
- Etappmål 2: Cykelresornas andel av det totala persontransportarbetet i Sverige ska öka till 3 procent till 2035, utan att gång- eller kollektivtrafiken minskar. Det innebär en fördubbling från 2019 till 2035.
- Delmål 1: Cykelresornas andel av det totala antalet resor i Sverige kortare än 10 km, ska öka till 30 procent till 2030 och till 45 procent till 2035, utan att andelen gång- eller kollektivtrafikresande minskar. 2019 var andelen 22 procent.
- Delmål 2: Cykelresornas andel av det totala antalet resor för barn i grundskoleåldern i Sverige ska öka till 40 procent till år 2030 och till 50 procent 2035, utan att andelen gångresor minskar. 2019 var andelen 19 procent.

Utredningen föreslår också ett antal indikatorer och tillhörande mått som kan användas för att följa upp målen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Trafikkontorets synpunkter

Trafikkontoret ställer sig generellt sett positivt till framtagandet av nationella mål som kan främja ökad cykling. De nationella målen kan få en värdefull roll som riktmärke för regioner och kommuner i deras planering. Kontoret anser att utredningen på ett pedagogiskt sätt redogör för den stora potential till ökad cykling som finns och presenterar väl underbyggda motiv bakom målformuleringarna.

De föreslagna målnivåerna indikerar att ambitionsnivån för ökad cykling på nationell nivå är hög. Trafikkontoret konstaterar att förslaget till nationellt mål för andel cykelresor är högre än det som anges i Stockholms stads nyligen antagna cykelplan. Med en hög ambitionsnivå följer ett behov att möta upp med resurser och verktyg som möjliggör att åtgärder kan genomföras som är i linje

med målen, i annat fall riskerar målen att bli urvattnade och inte tas på allvar.

Förslaget till målformuleringar innebär att ökningen av cykeltrafik inte får ske på gång- eller kollektivtrafikens bekostnad, därmed måste marknadsandelar vinnas från biltrafiken för att målen ska kunna uppnås. Trafikkontorets erfarenhet är att en sådan överflyttning är svår att åstadkomma endast med ökade satsningar på cykel, det krävs sannolikt även införande av styrmedel som begränsar biltrafikens attraktivitet.

Eftersom målen uttrycks som andelar av det totala resandet är utfallet i viss mån beroende av utvecklingen inom övriga trafikslag, även inom långväga resor där cykel inte är ett alternativ. Trafikkontoret anser det därför inte självklart att andelsmål för cykel är relevanta på nationell nivå. När det gäller kopplingen till övergripande mål kring ökad tillgänglighet och förbättrad folkhälsa bör det snarare vara cykeltrafikens utveckling i absoluta tal som spelar roll. Trafikkontoret anser därför att det kan finnas skäl att överväga att komplettera med andra utvärderingsmått som kopplar till antal cykelresor snarare än andelar.

Kontoret välkomnar att utredningen innehåller resonemang om vilken potential som finns för ökat cykelresande vid olika typer av resor. Dock är det svårt att bedöma realismen i sådana bedömningar och kontoret efterlyser fortsatta resonemang kring hur stora effekter olika typer av åtgärder kan ge. Då det samtidigt finns ambitiösa andelsmål kring till exempel ökat kollektivtrafikresande finns en risk att något av eller båda målen är svåra att uppnå.

Slut

Bilagor

1. Utredning av mål om ökad andel cykling i Sverige.